

Schreker: „Urodziny Infantki“.

(Wszelkie prawa zastrzeżone. Przedruk wzbroniony.)

Małe to dzieło jest bardzo znamienne dla twórczości Schrekera, bo pochodzi z czasu, gdy jego pierwsza opera była jeszcze w początkach. Suite tę napisał on mniej więcej przed ćwierć wiekiem dla uroczystego otwarcia wiedeńskiego pałacu sztuki „Secesja“.

Wprawdzie poznajemy dziś, że słodycz tych melodji, a nawet groteskowość niektórych ustępów tkwi do pewnego stopnia w żeńskim miękkim asce-tyzmie ówczesnego Wiednia; lecz nie zapominajmy, że tę tysiąckrotnie iryzującą paletę mieszanych barw Schreker poraz pierwszy w tem właśnie

dziele wynalazł i stworzył, a jeszcze bardziej usubtelnił w nowem opracowaniu z roku 1923. Muzyka ta jest pod niektórymi względami silnie pokrewna straussowskiej „Legendzie o Józefie“, lecz bezsprzecznie bardziej wartościowa, jako że nie bawi się w symbolizm i ukryte tajemnicze związki metafizyczne.

„Urodziny Infantki“ poświęcone są „ukochanej żonie Marji“. Osnowa tego dzieła zaczerpnięta jest z baśni Oskara Wilde'a. Muzyka obraca się w zamkniętych formach tanecznych, lecz przebija w niej dążenie: charakteryzować i indywidualizo-

wać, stosownie do wizualnych wymogów idealnie pomyślanej sceny. I udaje się to całkowicie.

Przeziera tu poraz pierwszy styl niewykończonych jeszcze wówczas opery: „Der ferne Klang”. Główne składniki tego nowego świata dźwięków to: dyssonujące opóźnienia, posunięcia kwintowe, zacieranie tonacji, chromatyczne skoki brzydoty karła.

Brzydki karzeł i piękna księżniczka — oto problem i nastrój, który Schreker później pięknie rozwiązał i głęboko ujął w operze swej: „Die Gezeichneten”.

II.

Treść: brzydki karzeł kocha piękną księżniczkę, a różę, którą dostał od niej za swój taniec — uważa za znak wzajemności. Lecz gdy widzi w lustrze swą brzydotę, umiera z bólu i rozczarowania. Lekarz stwierdza, że brzydkiemu karłowi pękło serce. Piękna księżniczka rozkazuje, by nikt z jej otoczenia więcej nie miał serca.

III.

Muzyczna budowa:

„Taniec” porusza się lekkim ruchem, pełnym wdzięku; nie mącą harmonię harmoniczo-kolorystyczne głosy wtóru; upajająca melodia potęguje się aż do wesołego zakończenia roześmianego w trąbkach.

„Pochód i igrzyska” — poprzez powabne falowanie wraca ciągle taniec; po bohaterskich sygnałach w różkach i dyssonujących uderzeniach (Cis, D, Es równocześnie w basie), następuje gwałtowna walka, która przechodzi stopniowo w niewinną zabawę.

„Marjonetki” — zwykła romańska melodia z niezwykle prostym wtórem; piosenka ginie w dali; gubi się w ciszy.

„Menuet paziów” — uroczyście powolny, nieco sztywny, zmieszany, zakłopotany, utykający rytm; w części środkowej pełen miękkiej gracji.

„Tańce karła” — groteskowe biegniki i astmatyczne skoki przechodzą stopniowo, lecz jakby wbrew woli w układny rytm taneczny.

„Z wiatrem wśród wiosny” — uskrzydłony w woniejących stakkatach wiruje w walcu, podczas gdy melodia wtóru podsuwa serdeczniejsze uczucia i głębsze myśli.

„W niebieskich sandałach poprzez zboża” — szybko dreptają drobne melodie basowe pod falującymi trójdźwiękami; wyrasta śpiew tchnący gorącymi trzylami; połączone śmieją się ku lazurowemu niebu.

„W czerwonych szatach w jesieni” — potężny wstęp w trzech imitacjach; promieniejąca szczęściem melodia pod strumieniami sekstoli wraca po krótkim powtórzeniu bolesnego jesiennego wstępu.

„Róża Infantki” — wykwita precudowną melodią, otoczona kontrapunktami groteskowych hołdów i głupkowatych skoków brzydkiego karła;

po wielkim wzlocie rozplywa się w rozmarzonym cichym końcu.

„Scena przed lustrem i śmierć karła” — są w scenicznej wersji tego dzieła, brakują w suicie koncertowej.

Dr. Józef Koffler.

NAJLEPSZE SAKSOFONY

KOHLERTOWSKIE DOSTARCZA

PO CENACH PRZYSTĘPNYCH

SKŁAD NUT INSTR. MUZ. »KRESY«

CIESZYN, STARY TARG 6
KATALOGI NA ŻĄDANIE !

„KRESY”
CIESZYN
STARY TARG 6.

MISTRZOWSKIE
SKRZYPCE,
WIOLOŃCELLE,
DETE INSTRUMENTY
DLA SOLISTÓW.

SZKOŁY NA WSZYSTKIE INSTRUMENTY.
WIELKI WYBOR
NAJNOWSZYCH UTWORÓW NA ORKIESTRĘ SALON.
SYNCHRON. DETA MANDOLIN. I INNE STAŁE NA SKŁADZIE
OBSZERNE KATALOGI NA ŻĄDANIE
FACHOWA OBSŁUGA.

SKŁAD NUT
„KRESY”

INSTRUM. MUZ.
CIESZYN
STARY TARG 6.